

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.II.30.494/2015/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a Miskolci 2. számú Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Rózsa Péter) által képviselt felperesnek - a Sulyok és Ádám Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Ádám Attila) által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2015. június 3. napján kelt 11.G.40.013/2014/21. számú ítélete ellen a felperes 22. és 23. sorszám alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

A felperes harmadlagos, negyedleges és ötödleges kereseti kérelme tárgyában a pert megszünteti, és az elsőfokú bíróság ítéletének e kereseti kérelmeket elutasító rendelkezését hatályon kívül helyezi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 700 000 (hétszázezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes a gazdasági tevékenységéhez szükséges eszközök finanszírozása céljából 2006. február 24. és 2010. október 26. napja között az elsőfokú ítélet tényállásában felsorolt, összesen 23 zárt végű pénzügyi lízingszerződést kötött az alperes jogelődjével, a **(alperes jogelődje)**-vel (a továbbiakban: alperes), ezen túl átvállalta az **(A.) Kft.**, mint lízingbevevő és az alperes mint lízingbeadó között 2007. április 27. napján létrejött lízingszerződés alapján a lízingbevevő tartozását, amely tartozásátvállaláshoz az alperes hozzájárult. A felperest az általa kötött szerződések alapján összesen 290 330 091 Ft lízingdíj fizetési kötelezettség terhelte, míg az **(A.) Kft.** által kötött szerződésben az összes lízingdíj 9 352 156 Ft-ban lett meghatározva. Az ún. egyedi lízingszerződések a „mértékadó” devizanemet a lízingszerződések egy részében CHF-ben, más részében euroban, az elszámolási módot részben normál, részben fix devizakonstrukcióban határozták meg, feltüntették a hitelminősítési díjat, a tőketartozást, az áfát, a maradványértéket, az összes lízingdíj összegét, valamint az egyes lízingdíjak összegét és esedékességük időpontját. Rögzítették továbbá, hogy az egyedi lízingszerződésben nem szabályozott kérdéseket a szerződés elválaszthatatlan részét képező, a **(alperes jogelődje)**. lízingtevékenységére vonatkozó, **(Üzletszabályzat 1. jelölése)** (űsz1), **(Üsz. 2. jelölése)** (űsz2), **(Üsz. 3. jelölése)** (űsz3), **(Üsz. 4. jelölése)** (űsz4), **(Üsz. 5. jelölése)** (űsz5), **(Üsz. 6. jelölése)** (űsz6), **(Üsz. 7. jelölése)** (űsz7) és **(Üsz. 8. jelölése)** (űsz8) elnevezésű üzletszabályzata tartalmazza. A fentieken túl valamennyi szerződés rögzíti a felperes nyilatkozatát, amely szerint kijelentette, hogy a lízingszerződésben és az annak elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette, azokat a szerződés aláírásával magára nézve kötelezőnek ismeri el, és annak átvételét a szerződés aláírásával

nyugtázza.

Az üzletszabályzatokat a felperes képviselője cégszerűen aláírta és minden oldalát leszignózta.

Az üzletszabályzatok szerint a lízingdíj magában foglalja a lízingbevevő tőketartozását (a lízingtárgy nettó beszerzése ára) és a tőkére számított áfát, valamint a kamatot (űsz1. I/10., űsz2. I.8., űsz3 I/10., űsz4 I/10., űsz5 I/10., űsz6 I/12., űsz7 I/10.). A kamatra vonatkozó rendelkezései meghatározzák a mértékadó kamatlábát, a perbeli szerződésekre vonatkozóan akként, hogy az a londoni bankközi piacon a svájci frank 3 havi időtartamra jegyzett, a Reuters monitor megfelelő oldalán naponta közzétett kínálati referencia kamatláb, azaz 3 havi LONDON InterBank Offered Rate-LIBOR, illetve amennyiben a mértékadó devizanem EURO, úgy a frankfurti pénzpiacon 3 havi időtartamra jegyzett, az Európai Központi Bank által megállapított, a Reuters Monitor megfelelő oldalán naponta közzétett kínálati referencia kamatláb, azaz 3 havi EURO InterBank Offered Rate EURIBOR. (űsz1. I/13. b,c., Űsz2. I/10.b,c., űsz3 I/12.b,c., űsz4 I/12.b,c., űsz5 I/12.b,c., űsz6 II/1.b,c., űsz7 II/1.b,c.), valamint a mértékadó kamatláb hatályos referencia értékét (űsz1. I/15., űsz3. I/14., űsz5 I/14., űsz6 II/B., űsz7 II/B.). Rögzítik továbbá, hogy a lízingbeadó jogosult megváltoztatni a még nem esedékes lízingdíjak összegét, ha a mértékadó kamatláb pénzpiacon kialakult értéke eltér az egyedi lízingszerződésben meghatározott hatályos referencia értéktől, és az eltérést a hátralévő lízingdíjak összegét érintő - „kamatváltozás I.”-nek nevezett - kamatkülönbözetként érvényesítheti (űsz1 I/20.a.,űsz2. I/18.a., II/3., űsz3 I/18. a., űsz4. I.13.a., II.3. űsz5 I/18. a., űsz6 I/18. a., űsz7 I/16. a). „Kamatváltozás II. (árfolyamváltozás)” megjelölés alatt rendelkeznek továbbá a lízingbevevő árfolyam változásához kapcsolódó fizetési kötelezettségéről (űsz1 I/20. b., űsz2 I/13. b., űsz3 I/18. b., űsz4 I/18. b. űsz5 I/18. b., űsz6 I/18. b., űsz7 I/16. b.).

Az alperes 2004. január 1. napján megállapodást kötött a **(L.)** Kft-vel, 2004. október 19-én pedig a **(R.)** Kft.-vel mint megbízottal, amely megállapodásokban felhatalmazta nevezett gazdasági társaságokat, hogy az általa írásban engedélyezett feltételekkel - a rendelkezésre bocsátott szerződéses nyomtatványok felhasználásával - elkészítse a finanszírozási szerződéseket és azokat az alperes nevében aláírja. E megállapodások alapján a perbeli lízingszerződéseket az alperes képviseletében eljárva a **(L.)** Kft. és a **(R.)** Kft. munkavállalói, **(munkavállalók neve)**, írták alá, eljárásukat az alperes a 2014. augusztus 8. napján kelt írásbeli nyilatkozatával jóváhagyta.

A felperes eshetőleges kereseti kérelmeket terjesztett elő, amelyeket az eljárás során többször módosított. Az elsődleges és másodlagos keresete alapján kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest az eredeti állapot helyreállítása körében valamennyi perrel érintett szerződéssel kapcsolatos elszámolás becsatolására, hivatkozása szerint konkrét adatok hiányában az elszámolást maga elkészíteni nem tudja. Elsődleges álláspontja szerint ugyanis a lízingszerződések nem jöttek létre, másodlagos kereseti kérelme szerint pedig a létrejött szerződések érvénytelenek. E kereseti kérelmei jogalapjaként hivatkozott arra, hogy a szerződések alaki hibában szenvednek, mert azok alperes részéről történt aláírása nem felel meg a Ctv. 8. § (1), (2), (3) bekezdésében, a Gt. 29. § (3) bekezdésében valamint a Hpt. 47. § (1) és (2) bekezdésében írtaknak, továbbá azon okból, hogy az alperes nevében eljáró kereskedő nem rendelkezett PSZÁF engedéllyel. Érvelése szerint a szerződések érvénytelenségét eredményezi egyfelől az, hogy az alperes nem tett eleget tájékoztatási kötelezettségének, másrészt az a körülmény, hogy nem tartalmazzák a Hpt. 210. § (2) bekezdésében előírt kötelező tartalmi elemeket (kamat, árfolyamrás), továbbá hogy a kamat és költség módosítására vonatkozó feltételek nem felelnek meg a 2/2012. PK véleményben foglaltaknak.

Semmisségi okként hivatkozott a fentiekén túl arra, hogy az egyedi szerződés „mértékadó devizanem CHF/EUR” kitétele érthetetlen és ellentmondó kikötés, az üzletszabályzatok kamatra illetve kamatváltozásra vonatkozó pontjai a Hpt. 2. számú melléklete III/7. pontjába ütköznek.

A szerződéseket a 2014. január 13. napján előterjesztett keresetlevelében tévedésre, megtévesztésre alapítottnan megtámadta, amit azzal indokolt, hogy az alperes nem tájékoztatta a kettős

árfolyamkockázatról, továbbá megtévesztette a THM meghatározása során, mivel az nem tükrözi az árfolyam- és kamatkockázatot. A megtámadás körében előadta, hogy a megtámadási okról a jogi képviselőjével létesített megbízási jogviszony keretében 2013. június 17-én szerzett tudomást. Hivatkozott az árfolyamrés alkalmazásának tisztességtelenségére.

Harmadlagos keresete annak megállapítására irányult, hogy az üzletszabályzatok nem váltak a szerződések részévé, mivel azokat nem állt módjában megismerni a szerződéskötést megelőzően, emellett több rendelkezésük eltér a szokásos szerződési gyakorlattól, de azokról az alperes nem adott külön figyelemfelhívó tájékoztatást.

Negyedleges és ötödleges keresetét arra az esetre terjesztette elő, ha az előző kereseti kérelmei alaptalannak bizonyulnának, és a bíróság a szerződéseket létrejöttek illetve érvényesnek tekintené. Mindkét esetben a számítása szerinti túlfizetés összegének visszafizetésére kérte kötelezni az alperest azzal, hogy negyedleges keresetében az elszámolást arra alapította, hogy fizetési kötelezettsége a szerződésben meghatározott ütemezés szerinti fix összeg mértékéig áll fenn, ötödleges keresetében pedig arra, hogy a tőkeösszegezen felül annak a CHF LIBOR és EURIBOR kamata szerinti kamatával tartozott az alperesnek.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint a perbeli szerződéseket képviselő útján kötötte, azokat **(munkavállalók neve)**, mint ügyleti képviselők írták alá. Hangsúlyozta, az alperes pénzügyi vállalkozás, ezért ránézve a Hpt. 47. § (1) és (2) bekezdésének rendelkezései nem alkalmazhatók. Érvelése szerint a szerződések tartalmazzák a Hpt. 210. § (2) bekezdésében írt kötelező tartalmi elemeket, az egyedi szerződések és az azok részét képező üzletszabályzatok rendelkezéseinek egybevetésével tartalmuk meghatározható. Kiemelte, a tájékoztatási kötelezettség megsértéséhez sem a Ptk., sem a Hpt. nem fűzi a semmisség jogkövetkezményét, és a szerződéskötéskor hatályos Hpt. a THM feltüntetésének a kötelezettségét a fogyasztóinak nem minősülő szerződések tekintetében nem írta elő. Utalt arra, a kereskedő ügynök tevékenysége nem volt a PSZÁF engedélyéhez kötött. Hivatkozott továbbá a megtámadás elkészttségére.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1 000 000 Ft perköltséget. Határozatának indokolása szerint a peres felek között fogyasztóinak illetve fogyasztásinak nem minősülő, zárt végű deviza alapú lízingszerződések jöttek létre. Megállapította, az egyedi szerződésekben megjelölt üzletszabályzatok a szerződések részévé váltak, hiszen a felperes azok mindegyik oldalát kézjeggyével látta el, utolsó oldalukat pedig cégszerűen aláírta, átvételüket a lízingszerződésekbe foglalt írásbeli nyilatkozatával elismerte.

Álláspontja szerint a perbeli lízingszerződések és a felperes által kifogásolt általános szerződési feltételek nem tértek el a pénzpiacra kialakult deviza alapú hitelügyletek során alkalmazott üzleti gyakorlattól, így az alperest a Ptk. 205/B. § (2) bekezdésében írt kötelezettség nem terhelte.

Osztotta az alperesnek azt az álláspontját, hogy a Hpt. 47. § (1) és (2) bekezdésének rendelkezései rá nem vonatkoznak, mivel nem minősül hitelintézetnek. Kifejtette, a szervezeti képviselet eltér az ügyleti képviseletől, ügyleti képviselőként a szervezeti képviselőktől származó együttes aláírást tartalmazó meghatalmazással harmadik személy egy személyben is eljárhat. Igazoltnak találta, hogy a szerződéseket aláíró személyek az alperes ügyleti képviselőjeként eljárhattak a szerződések megkötésénél. Mindezek alapján az alaki okra alapított érvénytelenséget nem ítélte megállapíthatónak.

Rámutatott, a **(L.) Kft.** és a **(R.) Kft.** a Hpt. 2. számú melléklet I/12. b. pontja szerinti ügynökök voltak, így tevékenységük végzéséhez, a perrel érintett szerződések megkötéséhez PSZÁF engedélyre nem volt szükség, következésképpen ez okból a szerződések nem érvénytelenek.

Nem találta megalapozottnak azt a hivatkozást sem, miszerint a szerződés a Hpt. 210. § (2) bekezdésébe ütközik. Hangsúlyozta, a felek pénzügyi lízingszerződést kötöttek, amelynek Hpt. által rögzített definíciójában szereplő kamatrész nem azonos a Hpt. 2. számú melléklet III/7. pontjában definiált kamatfogalommal. A lízingbevevő a lízingtárgy használatáért nem kamatot, hanem használati díjat,

lízingdíjat köteles fizetni, így a lízingszerződés létrejötté szempontjából közömbös, hogy a lízingbeadó a lízingdíj használati díj részét miként állapítja meg, ennek során a lízingkulcsot hogyan kalkulálja. Rámutatott, a lízingszerződés kölcsönelemet is tartalmaz, nem kizárt ezért, hogy a lízingbeadó a lízingdíj használati díj részének meghatározása során olyan lízingkulcsot alkalmazzon, amelyben valamilyen formában a lízingdíj tökerésének a kamatát is számításba veszi. Annak sincs akadálya, hogy ez a kamatelem referencia kamatként megjelölésre kerüljön a lízingszerződésben. A kamat-meghatározás hiánya azonban a lízingszerződést nem teszi létre nem jött megállapodássá.

Kiemelte, a perbeli üzletszabályzatok definiálják a hirdetmény fogalmát, meghatározzák az abban közzétett költségeket és díjakat, az árfolyamrésszel kapcsolatos fizetési kötelezettséget valamint a késedelmes teljesítéshez fűződő jogkövetkezményeket.

Kifejtette, a mértékadó devizanem CHF, illetve EURO rendelkezés annak kifejezése, hogy a felek deviza alapú szerződést kötöttek, a 6/2013. PJE határozat alapján viszont a deviza alapú szerződés érvénytelennek nem tekinthető.

Rámutatott, az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak a törlesztő részletekre gyakorolt hatását tartalmazó kockázatfeltáró nyilatkozat kiállítása a lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén terheli a pénzügyi intézményt, a felperes viszont nem minősül ilyennek.

Hangsúlyozta, az árfolyamrés tisztességtelenségére vonatkozó rendelkezés érvénytelensége annak eredményes megtámadása esetén lenne megállapítható, az alperes azonban megalapozottan hivatkozott a megtámadás elkészttségére.

Nem ítélte a Hpt. 2/III./7. pontjába ütközőnek azt a rendelkezést, amely kamatváltozásként definiálja az árfolyamváltozást, mivel a definíció mellé rendelt képletből egyértelműen megállapítható, hogy valójában nem kamatváltozásról, hanem az árfolyam változásához kapcsolódó fizetési kötelezettségről van szó.

Megállapította, hogy a szerződések és az azok részét képező üzletszabályzatok tartalmából sem a fixen rögzített fizetési ütemezés, sem a referenciakamattal történő elszámolás nem következik, ezért a felperes elszámolás iránti igényét ugyancsak alaptalannak tekintette.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet módosított keresete szerinti megváltoztatását kérte azzal, hogy az elsődleges és másodlagos kereseti kérelme alapján 43 570 502 Ft és késedelmi kamatai, a negyedleges keresetéhez kapcsolódóan 36 406 292 Ft és kamatai, az ötödleges keresetének megalapozottsága esetén pedig 62 607 191 Ft és késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. E kérelmei megalapozatlansága esetére az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, illetve az általa fizetendő perköltség „minimalizálását” kérte.

Fellebbezését az alábbiakkal indokolta:

- Egyetértett az elsőfokú ítélet azon megállapításával, hogy a felek zárt végű pénzügyi lízingszerződéseket kötöttek egymással. Idézte a pénzügyi lízing Hpt. szerinti fogalmát, hangsúlyozta, hogy annak nélkülözhetetlen tartalmi eleme a lízingbeadó részéről a lízingtárgy tulajdonjogának a megszerzése, a Ptk. 117. § (2) bekezdése alapján pedig az ingó dolog esetén a tulajdonszerzéshez szükséges a dolog tényleges birtokba adása is. Érvelése szerint a perbeli ügyekben a lízingtárgyak nem kerültek az alperes birtokába, így részben ezért nem szerezhette meg azok tulajdonjogát, részben arra figyelemmel, hogy a vételárat nem kizárólag az alperes, hanem a felek közösen fizették meg. Kifejtette, miután az alperes a lízingtárgyak tulajdonjogát nem szerezte meg, azokat nem adhatta az ő (a felperes) birtokába, így lízingbe sem, ezért a szerződések nem jöttek létre.

- Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a lízingszerződések a Hpt. 210. § (2) bekezdésébe ütköznek, ezért azok a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján érvénytelenek. Érvelése szerint a pénzügyi lízing hitelügylet, a kölcsönszerződéssel esik egy tekintet alá. Előadta, a lízingtárgyat a lízingbevevő könyveiben kell nyilvántartani, ezért kizárt, hogy a lízingtárgy után használati díjat kelljen fizetnie. Kiemelte, a Hpt. fogalom-meghatározása szerint a lízingdíj összetevői a töke- és a kamatrész. Mindebből pedig azt a következtetést vonta le, hogy a Hpt. 210. § (2) bekezdésében írt kamat megegyezik a pénzügyi lízing

fogalom-meghatározásában szereplő kamatrésszel. A szerződések érvénytelenségét eredményező hiányosságként hivatkozott arra, hogy a kamaton túl a lízingszerződések - az üzletszabályzatokban rögzítettekkel ellentétben - nem tüntetik fel a költségeket és díjakat, és ezeket a mindenkor hatályos hirdetések sem tartalmazzák.

- Fenntartotta az alaki hibára vonatkozó álláspontját. Hangsúlyozta, nem azt állítja, hogy az aláírónak nem volt jogosultsága az aláírásra, hanem hogy alakilag hibásan írta alá a szerződéseket. Megítélése szerint az aláírásnak tartalmaznia kellett volna az alperes képviselőjében eljáró cégek bélyegzőlenyomatát, és fel kellett volna tüntetnie azt is, hogy az aláíró természetes személy az alperes nevében jár el és helyette írja alá a szerződést.

- A szerződések érvényességét érintő kérdés álláspontja szerint az, hogy a szerződéskötéseknél közreműködő (S.) Kft. és (R.) Kft. rendelkezett-e a PSZÁF engedélyével. Hangsúlyozta, nevezett társaságok ún. „a” típusú ügynökök voltak, akik a Hpt. szerint önállóan kötelezettséget vállalhattak, ehhez azonban a PSZÁF engedélyére lett volna szükség.

- Kiemelte, az alperes a Kúria 6/2013. PJE határozatában rögzített tájékoztatási kötelezettségét sem teljesítette.

- Érvelése szerint a tájékoztatás és a kockázatteljesítés hiánya miatt megalapozott a „mértékadó devizanem: CHF”, illetve „EURO” szerződési feltétel megtámadása.

- Változatlan álláspontja szerint a szerződések a lízingszerződésekre vonatkozó szokásos szerződési gyakorlattól eltérő feltételeket tartalmaznak (így például az árfolyamkockázat, az árfolyamrész, a mértékadó devizanem kitételek „kamattérítés I., II., III.” kitételek, stb.), ezért azok tekintetében az alperesnek a Ptk. 205/B. § (2) bekezdése alapján kellett volna eljárnia, ami nem történt meg.

- Előadta, hogy az alperes a szerződéskötéskor biztosításközvetítői tevékenységet végzett, amely tevékenység folytatására a Hpt. 6. §-ban írtakra figyelemmel nem rendelkezett jogosultsággal

- Kifejtette, a lízingszerződések rögzítik az ún. törlesztési ütemezést, s miután az alperes nem változtathatta meg a szerződés feltételeit, a törlesztő részletek módosítására sem volt jogosultsága. Hangsúlyozta, az üzletszabályzatok kamattérítésre vonatkozó rendelkezéseit a felek az egyedi lízingszerződésben a kamatösszegekre meghatározásával felülírták, és ez vált a szerződés részévé.

- A fentiekől eltérő álláspont elfoglalása esetén megítélése szerint a fizetési kötelezettségét az általános szerződési feltételeket tartalmazó üzletszabályzatok és az egyedi lízingszerződések egyértelműen határozzák meg. Ennek alapján a mértékadó kamatláb a CHF LIBOR, illetve EURIBOR. Egyéb meghatározás hiányában az elszámolás ennek figyelembevételével történhet.

- Súlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási indítványai teljesítését mellőzte. Változatlanul fenntartotta az üzletszabályzatok megismerése körében előterjesztett tanúbizonyítási, valamint az elszámolást érintő szakértői vélemény beszerzésére vonatkozó indítványát.

- Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését megalapozó eljárási szabálysértésként hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság által nyújtott tájékoztatás nem felel meg a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltaknak, az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat tévesen értékelte, jogszabálysértő módon mellőzte a bizonyítási indítványai teljesítését, emellett nem tett eleget maradéktalanul indokolási kötelezettségének.

- Álláspontja szerint a megítélt perköltség összege eltúlzott, figyelemmel arra is, hogy az alperest a jelen perbeli jogi képviselője számos hasonló jogalapú ügyben képviseli, ebből következően az egyes ügyekben egyre kevésbé kell érdemi tevékenységet kifejtenie.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Mindenben fenntartotta az elsőfokú eljárásban előterjesztett védekezését, kiemelve, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokaival maradéktalanul egyetért.

A fellebbezés **alaptalan**.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ítélet tábla az annak alapján hozott érdemi döntésével és annak kifejtett indokaival is egyetért. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki:

A fellebbezésben felhozottak alapján az ítélet táblának mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy történt-e az elsőfokú eljárásban olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely az ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú eljárás megismétlését tenné szükségessé.

A bíróságot a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján terhelő tájékoztatási kötelezettség a bizonyításra szoruló tényekre, a bizonyítási teherre illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeire terjed ki. A felperes fellebbezésében nem jelölte meg, hogy álláspontja szerint milyen ténykérdés tekintetében mulasztotta el az elsőfokú bíróság a tájékoztatási kötelezettségét. Megállapítható ugyanakkor, hogy az elsőfokú eljárás során egyetlen vitás ténykérdés merült fel, nevezetesen az, hogy a szerződéseket aláíró személyek rendelkeztek-e meghatalmazással illetve szervezeti képviselési joggal. Az alperes az ezzel kapcsolatos okirati bizonyítékokat csatolta, azok alapján a továbbiakban jogkérdés volt annak eldöntése, hogy a felperes megalapozottan hivatkozott-e az alaki hibára illetve a szerződéseket aláíró személyek képviselési jogosultságának hiányára, mint semmisségi okra. Nem volt olyan egyéb ténykérdés, aminek kapcsán a bizonyítási kötelezettségről az elsőfokú bíróságnak tájékoztatnia kellett volna a feleket, így e tekintetben mulasztás sem terheli.

A Pp. 3. § (4) bekezdése szerint a bíróság a bizonyítási indítványhoz illetve a bizonyítást elrendelő határozatához nincs kötve. A bíróság mellőzi a bizonyítás elrendelését vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását (kiegészítését, megismétlését), ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen. E jogszabályi rendelkezés alapján tehát a bíróság dönt arról, hogy az ügyben bizonyítandó releváns tények mennyiben indokolják a fél által indítványozott bizonyítás elrendelését. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően szabadon dönthetett arról, hogy a felek által felajánlott bizonyítás lefolytatását szükségesnek ítéli-e. Jelen ügyben a felajánlott bizonyítás mellőzése eljárási szabálysértésként nem értékelhető, e tekintetben az ítélet tábla csak azt vizsgálhatta, hogy a tényállás feltáratlansága és ebből következően az ítélet megalapozatlansága miatt indokolt-e az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján. A fentebb kifejtettek szerint a perbeli jogvita elbírálása során az elsőfokú bíróságnak - az alaki hibára alapított érvénytelenségi ok körében lefolytatott bizonyítástól eltekintve - az egyébként rendelkezésre álló adatok alapján jogkérdésben kellett döntenie, ezért helytállóan állapította meg, hogy a felperes által felajánlott bizonyítás lefolytatása szükségtelen, és azt megalapozottan mellőzte.

A Pp. 221. § (1) bekezdése szerint az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tény nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. Az elsőfokú bíróság ítélete e jogszabályi követelményeknek maradéktalanul megfelel. Megjegyzi az ítélet tábla, bár a felperes az eljárási szabálysértést megalapozó jogszabályhelyként a Pp. 221. § (1) bekezdését jelölte meg, az ahhoz fűzött tartalom szerint azonban a felajánlott bizonyítás mellőzését sérelmezte. Az ítélet tábla ezzel kapcsolatos álláspontját pedig a fentiekben kifejtette.

A Pp. 206. § (1) bekezdése a bizonyítékok szabad mérlegelésének elvét rögzíti. A bizonyítékok szabad mérlegelése során a bíróság értékeli, hogy a felek tényállításait az általuk rendelkezésre bocsátott bizonyítékok alátámasztották-e vagy sem. A bíróság által megállapított tényállás akkor felel meg az eljárási jogszabályoknak, ha az összhangban áll a periratokkal, okszerű és helyes következtetéseken nyugszik. A bizonyítékok okszerűtlen mérlegelése a másodfokú bíróság számára a bizonyítékok

felülmérlegelésére, eltérő tényállás megállapítására és döntés meghozatalára ad alapot, ha pedig a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelése miatt az elsőfokú ítélet megalapozatlannak bizonyul, és további bizonyítás lefolytatása válik szükségessé, a hatályon kívül helyezésre a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján kerülhet sor. A felperes azonban a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértését az elsőfokú bíróság egyes jogkérdésekben elfoglalt, általa tévesnek tekintett álláspontjára alapozta.

Mindezekre tekintettel nincs olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely akadályát képezné az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatának. Ennek során az ítéletábrának mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú ítélet felülbírálatára milyen körben kerülhet sor.

A felperes fellebbezési kérelemként az elsőfokú eljárásban 2014. november 3. napján 10/F/1. és 2015. január 28. és 2015. május 29. napján előterjesztett „keresetpontosítás II., III.” elnevezésű beadványában rögzített eshetőleges kereseti kérelmeit ismételte meg. Az ebben foglalt harmadlagos, negyedleges és ötödleges kereseti kérelmei azonban - az alábbiakban részletezettek szerint - meg nem engedett keresetváltoztatások, mert a felperes azokat az alperes érdemi ellenkérelmének előadását (2014. május 28.) követő 30 napon túl terjesztette elő.

Keresetváltoztatás alatt a keresetnek a per tárgyát képező elemei, vagyis a keresettel érvényesített jog, az annak alapját képező tényállás, és a kereseti kérelem bármelyikének megváltoztatását kell érteni. Nem keresetváltoztatás az, ha a felperes a keresettel érvényesített jog megváltoztatása nélkül annak megalapozására újabb tényeket hoz fel, vagy a felhozottakat kiigazítja (Pp. 146. § (5) bekezdés a) pont), megállapítás helyett teljesítést vagy teljesítés helyett megállapítást követel (Pp. 146. § (5) bekezdés d) pont). Nincs tehát akadálya annak, hogy a felperes kereseti kérelme indokait további jogi érvekkel egészítse ki, és ezek alátámasztásául akár más bíróság által, más ügyekben kifejtett jogi álláspontra is hivatkozhat. A más ügyekben hozott ítéletek illetve a Kúria bíróságok joggyakorlatának egységesítését szolgáló jogegységi határozatai azonban nem minősülnek olyan új tényeknek vagy bizonyítékoknak, amelyek a Pp. 146/A. § (4) bekezdése alapján alapot adnának a keresetnek az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig történő megváltoztatására.

Jelen esetben a felperes az alperes érdemi ellenkérelmének előadását követő 30 napon túl terjesztette elő harmadlagos, negyedleges és ötödleges kereseti kérelmeit. Harmadlagos keresete - amelyben annak megállapítását kérte, hogy az üzletszabályzatok nem váltak a perbeli szerződések részévé - a petitumot, valamint a tény- és jogalapot tekintve egyaránt eltér az eredeti keresettől, amely kizárólag a szerződések érvénytelenségének, illetve létre nem jöttének megállapítására, és ezek jogkövetkezményeként az eredeti állapot helyreállítására irányult. A negyedleges és az ötödleges kereset pedig jogalapjában tér el az eredeti keresettől, hiszen a felperes e kereseti kérelmeiben az elszámolásra, illetve az alperes marasztalására irányuló igényét nem a szerződések létre nem jöttére vagy érvénytelenségére alapította, hanem az érvényes szerződések alapján, lényegében az alperes szerződésszegésére hivatkozással kérte a számításai szerint tartozatlanul fizetett összegek visszafizetésére kötelezni az alperest. Mindezek alapján a harmadlagos, negyedleges és ötödleges kereseti kérelmek meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősülnek, amelyeket az elsőfokú bíróságnak érdemi vizsgálat nélkül végzéssel el kellett volna utasítania a Pp. 146/A. § (6) bekezdése alapján. Miután ez nem történt meg, az ítéletábra e kereseti kérelmek tárgyában a pert megszüntette és az elsőfokú bíróság ítéletének az e kereseti kérelmeket elutasító rendelkezését hatályon kívül helyezte a Pp. 251. § (1) bekezdésének megfelelő alkalmazásával. Ez egyben azt is jelenti, hogy a harmadlagos, negyedleges és ötödleges keresetek érdemi elbírálására a Pp. 247. § (1) bekezdésében és a Pp. 235. § -ában írtak alapján nincs lehetőség a jelen másodfokú eljárásban sem. Ettől eltérő kérdés, hogy a harmadlagos kereseti kérelem indokaként előadottakat az ítéletábra értékelte az érdemben elbírálendő kereseti kérelmekre vonatkozó döntés felülbírálata során.

A kifejtettekre tekintettel a fellebbezésnek a szerződések létre nem jöttére illetve érvénytelenségére való

hivatkozásai bírálhatók felül a másodfokú eljárásban.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a peres felek között zárt végű pénzügyi lízingszerződések jöttek létre. A felperes a lízingtárgyak lízingbeadó általi megszerzésének, birtokba vételének hiányára, valamint a vételár egy részének általa történt kifizetésére vonatkozó érvelésével azt kívánta alátámasztani, hogy a felek kölcsönügyletet kötöttek. Ennek azonban ellentmond a saját jogi okfejtése is. Mindezen túl semmilyen peradat nem utal arra, hogy az alperes a lízingtárgyak tulajdonjogát a jelen szerződések megkötését megelőzően nem szerezte meg. A felperes maga sem állította, hogy a szerződéskötés óta eltelt hosszú idő alatt az alperesen kívül bárki tulajdonosi jogokat kívánt volna gyakorolni a birtokában lévő eszközök tekintetében, továbbá azt sem, hogy a lízingtárgyak tulajdonjogát a szállítóval kötött adásvételi szerződés alapján ő maga szerezte meg.

Az adásvétel dolog tulajdonjogának pénz ellenében történő átruházása (Ptk. 365. §). Az adásvételi szerződésből az eladónak kötelezettsége keletkezik az adásvétel tárgyát képező dolog tulajdonjogának átruházására, és a vevő birtokba bocsátására, a vevőnek pedig a dolog átvételére és a vételár megfizetésére. Az adásvétel jogcímén történő tulajdonszerzésnek a vételár kifizetése tehát nem feltétele, továbbá az sem, hogy a vételár teljes egészében a vevő pénzeszközeiből kerüljön kiegyenlítésre. A birtokbaadás pedig nemcsak a dolog tényleges fizikai átadásával történhet meg, hanem oly módon is, hogy a vevő rendelkezése folytán harmadik személy - jelen esetben a lízingbevevő - veszi át a dolgot az eladótól.

A fellebbezésben felsorakoztatott érvek tehát nem alkalmasak annak cáfolatára, hogy a felek között létrejött jogügyletek pénzügyi lízingszerződésnek minősülnek.

Itt utal az ítéletábra arra, azok tartalmát nem csupán az egyedi szerződések, hanem - ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította - a szerződések részét képező, a tényállásban megjelölt üzletszabályzatok határozzák meg. Az üzletszabályzat PSZÁF, mint felügyeleti szerv esetleges jóváhagyásának hiánya pedig nem feltétele annak, hogy az általános szerződési feltételeket tartalmazó adott üzletszabályzat a szerződés révészévé váljon.

Téves a felperesnek az az álláspontja, amely szerint a perbeli lízingszerződések a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. (a továbbiakban: Hpt.) szerződéskötés időpontjában hatályos 210. § (2) bekezdésében előírt kötelező tartalmi elemek egyértelmű meghatározásának hiánya miatt létre nem jött szerződések. A Hpt. 210. § (2) bekezdése szerint a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt. Lényeges ugyanakkor, hogy a Hpt. 3. § (1) bekezdése a pénzügyi szolgáltatások széles körét nevesíti, amelyek között több olyan is szerepel, amely szolgáltatásokra irányuló szerződéseknek a Hpt. 210. § (2) bekezdésében felsoroltak nem lényeges tartalmi elemei, sőt egyes pénzügyi szolgáltatások esetén - mint például a 3. § (1) bekezdés j) pontjában írt letéti szolgáltatás, széfszolgáltatás, vagy az m) pont szerinti készpénzáttutalás - azok jellegénél fogva a kamat, mint az idegen pénz használatáért járó díj kikötése kizárt. Ebből következően a Hpt. 210. § (2) bekezdésének helyes értelmezése szerint a kamat, díj és költség szerződésben történő egyértelmű meghatározásának követelménye azt jelenti, hogy ha az adott pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésnek lényeges tartalmi eleme a kamat, költség vagy díj, de abban a felek nem állapodtak meg, a szerződés nem jön létre (Ptk. 205. § (2) bekezdés). A pénzügyi lízingszerződésnek azonban - az alábbiakban részletezettek szerint - nem lényeges eleme sem a kamat, sem a díjak vagy a költségek, így ezek szerződésben való feltüntetésének hiánya a pénzügyi lízingszerződés létrejöttét nem érinti.

A pénzügyi lízingszerződés a jelen perben alkalmazandó 1959. évi IV. tv-ben (a továbbiakban: Ptk.) nem szabályozott atipikus szerződés, amely az adásvételi (részletvétel), a pénzkötelmek (hitelviszony) és a használati kötelmek tényállási elemeit egyaránt hordozza. A lízingbeadó a lízingtárgy tulajdonjogát - a

későbbi lízingbevevő választása szerint - adásvételi szerződéssel megszerzi, a beszerzési vételárat kiegyenlíti, majd a megkötött lízingszerződés alapján köteles a lízingtárgyat tartós, határozott időre a lízingbevevő használatába adni, a lízingbevevő pedig ezért időszakonként visszatérően lízingdíjat fizetni. A lízingbeadó a dolog beszerzési árát a lízingkulcs (lízingszorzó) alkalmazásával megnöveli, és az így kalkulált lízingdíjat a tartós használat időtartama alatt a lízingbevevő időszakonként visszatérően lízingdíj részletek formájában fizeti, majd a futamidő leteltével a lízingtárgy tulajdonjogát (maradványértéken) a lízingbeadótól megszerzi (BDT2007. 155, EBD2013. G.9.). Mivel a tartós futamidő alatt a dolog a lízingbevevő használatába kerül, a lízingdíj valójában két különböző szolgáltatás együttes ellenértékeként jelenik meg: egyfelől a beszerzési ár törlesztéseként, másfelől használati díjként. Polgári jogi szempontból tehát a pénzügyi lízingszerződés lényeges tartalmi eleme a lízingtárgy, amelyet a lízingbeadó a lízingbevevő részére használatba ad, valamint a lízingbevevő által ellenszolgáltatásként fizetendő lízingdíj. Bár a perbeli jogvita tekintetében nem irányadó, megjegyzendő, hogy a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. V. tv. 6:409. §-a - amely már külön szerződéstípusként szabályozza a pénzügyi lízingszerződést - ugyancsak ezt a két tényezőt határozza meg a pénzügyi lízingszerződés lényeges tartalmi elemeként. Ennek megfelelően a pénzügyi lízingszerződés létrejöttéhez szükséges és egyben elegendő, ha a felek megállapodása a lízingtárgyra és a lízingdíjra kiterjed.

Mindennek nem mond ellent a pénzügyi lízing fogalmának a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. (a továbbiakban: Hpt.) 2. számú melléklete értelmező rendelkezései I.11. pontjában rögzített meghatározása. E szerint pénzügyi lízing az a tevékenység, amelynek során a lízingbeadó ingatlan vagy ingó dolog tulajdonjogát illetve vagyoni értékű jogot a lízingbevevő megbízása szerint abból a célból szerzi meg, hogy azt a lízingbevevő határozott idejű használatába adja oly módon, hogy a lízingbevevő könyveiben kerül kimutatásra. A használatba adással a lízingbevevő jogosultságot szerez arra, hogy a szerződésben kikötött időtartam lejártával a lízingdíj teljes tőketörlesztő és kamattörlesztő részének valamint a szerződésben kikötött maradványérték megfizetésével a dolgon ő vagy az általa megjelölt személy tulajdonjogot szerezzen. A felek a szerződésben kötik ki a lízingdíj tőkerészét - amely a lízingbe adott vagyontárgy, vagyoni értékű jog szerződés szerinti árával azonos -, valamint kamatrészét és a törlesztésének ütemezését. A fentiek szerint a Hpt. a pénzügyi lízing ellenszolgáltatásként meghatározott lízingdíjat a teljes tőketörlesztő és kamattörlesztő részletek összegében határozza meg. Az itt szabályozott kamatrész azonban - ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította - nem azonos a Hpt. értelmező rendelkezések III.7. pontjában foglalt kamattal, amely szerint a kamat az adós által a kölcsönnyújtónak (betételhelyezőnek) az elfogadott betét vagy az igénybe vett kölcsön használatáért, kockázatáért fizetendő, a betét vagy a kölcsönösszeg százalékában meghatározott, időarányosan térítendő (elszámolandó) pénzösszeg vagy egyéb hozadék. A lízingszerződésnél ugyanis a lízingbevevő nem pénzösszeget kap időleges használatba, hanem a lízingtárgyat, amelynek használatáért nem kamatot, hanem használati díjat (lízingdíjat) köteles fizetni, így a lízingdíj Hpt. 2. számú melléklete I.11. pontja szerinti „kamatrésze” alatt ténylegesen a lízingdíj használati része értendő.

Nem vonható tehát kétségbe az a felperesi előadás, miszerint a pénzügyi lízingszerződés egyfajta hitelügylet, amely azonban a hitelelemeken túlmenően - a fent kifejtettek szerint - az adásvételi és a használati kötelek jegyeit is hordozza. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ezeknek a szerződéstípusoknak valamennyi eleme egyben a pénzügyi lízingszerződésnek is kötelező tartalmi elemei. Miután a lízingszerződés kölcsönelemeket is tartalmaz, nem kizárt, hogy a lízingbeadó a lízingdíj használati díj részének meghatározása során olyan lízingkulcsot (lízingszorzót) alkalmazzon, amelyben valamilyen formában a lízingdíj tőkerészének a kamatát is számításba veszi. Annak sincs továbbá akadálya, hogy ez a kamatelem referencia kamatként megjelölésre kerüljön a lízingszerződésben, mint olyan tényező, amelynek változása maga után vonja a lízingdíj használati részének változását és ezáltal a törlesztő részletek futamidő alatti módosulását. Ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy a polgári jogi

értelemben vett kamat a szerződésnek nem tartalmi eleme, ezért a kamatmeghatározás hiányában a lízingszerződés nem minősül létre nem jött megállapodásnak (BDT2015. 3328).

A perbeli lízingszerződések a létrejöttükhöz szükséges - fent kifejtettek szerinti - tartalmi elemeket rögzítik: tartalmazzák az összes lízingdíj összegét, amely magában foglalja a tőketartozást, és a lízingtárgy használati díját. Az, hogy az alperes a lízingdíj meghatározása során milyen lízingkulcsot alkalmazott, a szerződés létrejötte és érvényessége szempontjából irreleváns. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy az üzletszabályzatoknak a mértékadó kamatlábra, a mértékadó kamatláb hatályos referencia értékére, a „Kamatváltozás I.”-re és a lízingdíjak mértékadó kamatláb változásától függő, lízingbeadó általi megváltoztathatóságára vonatkozó rendelkezéseiből kitűnően a perbeli esetben az alperes a lízingdíj meghatározásakor kamatelemet is kalkulált, mégpedig a svájci frank LIBOR kamatát, illetve az Euro EURIBOR kamatát, mint változó kamatot.

Az ítéletábra mindenben osztja az elsőfokú bíróságnak a szerződések alaki hibára alapított érvénytelenségével kapcsolatos álláspontját és annak kifejtett indokait, azt megismételni nem kívánja, csupán visszautal arra. Az elsőfokú eljárásban előadottakon túl a felperes fellebbezésében hivatkozott arra is, hogy **(munkavállalók neve)** aláírása alakilag hibás, mert annak tartalmaznia kellett volna a **(S.) Kft.** illetve a **(R.) Kft.** bélyegzőlenyomatát, és fel kellett volna tüntetnie azt is, hogy az aláíró az alperes nevében jár el és helyette írja alá a szerződést. A felperes érvelése téves. Az írásbeliséghez kötött és képviselő közreműködésével létrejött szerződés a képviselő útján eljáró szerződő fél aláírása szempontjából alakilag érvényes, ha a szerződést tartalmazó okiratból kitűnik, hogy a megállapodást ténylegesen aláíró személy nem a saját nevében, hanem az okiratban megjelölt szerződő fél nevében és képviselésében jár el. Szükség esetén az aláíró természetes személy képviseleti jogosultságának igazolása során vizsgálendő, hogy képviseleti jogát kitől és milyen formában származtatja. Nem szükséges azonban, hogy a képviseleti jogosultság keletkezésének láncolata magából a képviselő útján kötött szerződést tartalmazó okiratból kitűnjön (BDT2014. 3133). Mindezek figyelembevételével nevezettek aláírása az alperes bélyegzőjének együttes használatával egyértelműen igazolja, hogy az alperes nevében és képviselésében jártak el.

A PSZÁF engedélyének hiányával kapcsolatos hivatkozás szintén alaptalan.

A Hpt. 2. számú melléklet I. fejezet 12. pontja a pénzügyi szolgáltatás közvetítésére irányuló ügynöki tevékenységnek 2 formáját különböztette meg azzal, hogy az a) alpont szerinti ügynöki tevékenység végzését a Felügyelet engedélyéhez kötötte, míg a b) alpont szerint minősülő ügynöki tevékenység kapcsán csupán bejelentési kötelezettséget írt elő (Hpt. 3. § (9) bekezdés). Az ítéletábra szükségtelennek találta annak vizsgálatát, hogy a perbeli szerződések megkötésénél eljáró **(S.) Kft.** és **(R.) Kft.** milyen típusú ügynöki tevékenységet végzett az alperes számára, s hogy ehhez képest ez a tevékenység bejelentési vagy engedélyezési kötelezettség alá esett. A Ptk. 200. § (2) bekezdése szerint ugyanis az a szerződés semmis, amely jogszabályba ütközik, kivéve ha ahhoz a jogszabály más jogkövetkezményt fűz. A következetes bírói gyakorlat szerint a más jogági szabályokat sértő szerződés a polgári jog szempontjából akkor érvénytelen, ha a más jogági törvény kifejezetten rögzíti, hogy az adott jogi norma megsértése egyúttal a szerződés érvénytelenségét is okozza, vagy ha ez a törvény értelmezéséből, az összes körülményből nyilvánvaló módon megállapítható (eBDT2006. 1450, eBDT2000. 97). A Hpt. sem a Felügyelet részére történő bejelentés, sem a Felügyelet engedélyének hiányában végzett ügynöki tevékenység keretében kötött polgári jogi szerződésekhez nem fűzte a semmisség jogkövetkezményét, így a bejelentés vagy az engedélykérés elmulasztása legfeljebb felügyeleti intézkedést vonhatott volna maga után, de nem eredményezi az alperes által kötött szerződések érvénytelenségét.

A fentiekben kifejtettekkel egyező indokok alapján nem minősülnek a perbeli szerződések érvénytelennek amiatt, ha az alperes esetlegesen engedély nélkül végzett biztosításközvetítői tevékenységet.

Téves a felperesnek az az álláspontja is, amely szerint a lízingszerződések semmisségét eredményezi az a körülmény, hogy az alperes nem tájékoztatta őt az árfolyamváltozás lehetőségéről és annak a törlesztő részletekre, illetve a visszafizetendő tőkeösszegre gyakorolt hatásáról. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a Hpt. 203. § (6) bekezdése az árfolyamváltozásból eredő kockázatról történő tájékoztatást a lakossági ügyfelek tekintetében írta elő a pénzügyi intézmények számára, a felperes viszont nem minősül lakossági ügyfélnek. Ezen túl, amint arra a Kúria rámutatott a 6/2013 Polgári jogegységi határozata 3. pontjához fűzött indokolásában, a tájékoztatási kötelezettség még a lakossági ügyfelek esetében sem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére. Kiemelendő továbbá, hogy a fogyasztói, illetve fogyasztási szerződésnek nem minősülő hitelügyletek esetén nemcsak a szerződés általános feltételeit meghatározó pénzügyi intézmény, hanem az adós is a gazdasági, üzleti élet professzionális résztvevőjének tekintendő, akivel szemben fokozott elvárás a szerződés feltételeinek szerződéskötést megelőző gondos áttanulmányozása, a szerződésből eredő kockázatok elemzése. A perbeli lízingszerződések esetén az „egyedi” szerződésekben rögzített „mértékadó devizanem a svájci frank” illetve „...euro” kitétel már felismerhetővé tette a gazdasági tevékenysége körében szerződő felperes számára, hogy deviza alapú lízingszerződéseket köt az alperessel, s miután ez a szerződési konstrukció a szerződéskötés idején már széles körben alkalmazott volt a pénzügyi piacon, módjában állt tájékozódni annak lényegéről, az azzal járó előnyökről és az abban rejlő kockázatokról. Emellett az üzletszabályzat rendelkezései alapján is képes lehetett értékelni az árfolyamváltozás rá nézve esetlegesen hátrányos gazdasági következményeit.

Nem fogadta el az ítéltábla a felperesnek azt az érvelését sem, miszerint az üzletszabályzatoknak azok a rendelkezései, amelyek az árfolyamrés alkalmazására és a visszafizetési kötelezettség árfolyamváltozás függvényében történő módosulására vonatkoznak, eltérnek a szokásos szerződési gyakorlattól, és miután ezekről az alperes nem adott külön figyelemfelhívó tájékoztatást, ő (a felperes) pedig ezeket a rendelkezéseket nem fogadta el kifejezetten, azok a Ptk. 205/B. § (2) bekezdése értelmében nem váltak a szerződés részévé. Köztudomású, hogy a deviza alapú hitelügyletek (ide értve a pénzügyi lízingszerződéseket is) hazánkban már az ezredforduló tájékán megjelentek, majd 2004. évtől a hazai pénzügyi intézmények többségének kölcsön- és hitelkínálatában általánossá vált a deviza alapú konstrukció, amit jelez az a körülmény is, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény miniszteri indokolása szerint 2014. nyarán még több, mint 500 000 ilyen típusú szerződés létezett. Ez azt jelenti, hogy a perbeli üzletszabályzatok felperes által kifogásolt általános szerződési feltételei megfeleltek a pénzpiacra kialakult üzleti gyakorlatnak, nem tértek el a szokásos szerződési gyakorlattól, így külön figyelemfelhívó tájékoztatás és kifejezett felperesi elfogadó nyilatkozat nélkül is a szerződés részévé váltak. Megjegyzendő emellett, hogy - amint arra az elsőfokú bíróság is helytállóan utalt -, a peres felek számos deviza alapú lízingszerződést kötöttek egymással különböző időpontokban, így az egymás közötti gyakorlatuknak is megfelelt a deviza alapú szerződéses konstrukció.

Egyetért az ítéltábla az árfolyamrésre vonatkozó szerződési feltételek tisztességtelenség okán való elkésztett megtámadásával kapcsolatos ítéleti állásponttal, ezért annak érdemi vizsgálatára nem kerülhetett sor.

Alapvetően kifogásolja a felperes az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését. A pertárgy értékére, a felperes keresetének sokrétűségére, az ügy bonyolultságára, az ehhez kapcsolódóan az alperesi képviselő által kifejtett tevékenység színvonalára és időigényességére tekintettel az elsőfokú bíróság által a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja, valamint 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíjból álló perköltség eltúlzottnak nem tekinthető.

A kifejtettekre tekintettel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes jogi képviselőjével felmerült - a fent hivatkozott IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján megállapított, 62 607 191 Ft fellebbezési perérték alapulvételével számított - másodfokú perköltségének a megfizetésére.

S z e g e d , 2016. február 17.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró